Check jij ook in?

Participatieplan
MIRT-verkenning
OV-verbinding
Sloterdijk –
Amsterdam centrum

9 januari 2025

MIRT-verkenning
OV-verbinding Sloterdijk -
Amsterdam centrum

COLOFON

Uitgegeven en vastgesteld door
Gemeente Amsterdam, Vervoerregio Amsterdam en
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Informatie
www.ovsloterdijkamsterdam.nl
info@ovsloterdijkamsterdam.nl

Contactpersoon
Omgevingsmanager
Marije Mooij

Auteurs
Brechtje Schildkamp
Machteld Beekhuis

Datum
9 januari 2025

Voorwoord

De gemeente Amsterdam, de Vervoerregio Amsterdam en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat vinden het belangrijk dat iedereen zich betrokken voelt bij de toekomst van de stad en de regio. Dit participatieplan nodigt je uit om actief mee te denken over toekomstige openbaar vervoer oplossingen in het gebied tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum, ofwel de MIRT-verkenning OV-verbinding Sloterdijk – Amsterdam centrum.

Tot 2050 komen er 250.000 nieuwe Amsterdammers en 200.000 nieuwe banen bij. Een deel hiervan komt wonen en/of werken in het nieuw te ontwikkelen gebied Haven-Stad. Deze groei zorgt ervoor dat we ook het openbaar vervoer moeten blijven door ontwikkelen. Daarom werken de 3 bovengenoemde organisaties samen aan deze MIRT-verkenning. Maar dit kunnen we niet alleen, samen met jou en met onze partners willen we deze opgave tot een succes maken. Dit doen we in het belang van de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad, voor onze regio en ons land.

De beste oplossingen komen tot stand met de kennis en creativiteit vanuit verschillende perspectieven. Wat vind jij belangrijk? En, hoe kunnen we daar zo goed mogelijk invulling aan geven? Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat we klaar zijn voor de uitdagingen van de toekomst.

Dus check jij ook in bij deze MIRT-verkenning?

Namens de 3 opdrachtgevende partijen,

Marieke Hietbrink (projectdirecteur)
Projectorganisatie MIRT-verkenning OVSA

Inhoud

1 **Samenvatting** 5

2 **Inleiding** 9

Leeswijzer 9

3 **De opgave** 10

3.1 Wat is een MIRT-verkenning? 10
3.2 MIRT-verkenning OVSA 11
3.3 Participatie en communicatie; de samenhang 12
3.4 Vertrekpunt participatie 13

4 **Participatie - Doelen, doelgroepen en strategie** 14

4.1 Kaders voor participatie 14
4.2 Participatiedoelstellingen OVSA 15
4.3 Participatiedoelgroepen 17
4.4 Niveaus van participatie 17

5 **Participatie verder uitgewerkt** 19

5.1 Duurzame betrokkenheid 19
5.2 Participatiemiddelen per fase 19
5.2.1 Opstartfase 19
5.2.2 Analytische fase (a): Verrijken longlist en trechteren naar shortlist 20
5.2.3 Analytische fase (b): Van shortlist naar kansrijke oplossingsrichtingen 21
5.2.4 Beoordelingsfase: Van kansrijke alternatieven naar voorkeursalternatief 23
5.2.5 Besluitvormingsfase: Van voorkeursalternatief naar voorkeursbeslissing 23
5.3 Participatie van ondervertegenwoordigde groepen 25
5.4 Terugkoppeling en verslaglegging 25
5.5 Aanpak voor het ophalen van meekoppelkansen en klanteisen 25
5.6 Communicatie 26

6 **Kalender** 27

1. Samenvatting

We zijn bezig met een zoektocht naar nieuw, verbeterd openbaar vervoer (OV) tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum. In dit participatieplan leggen we uit hoe we jou, andere inwoners, ondernemers, reizigers en belanghebbenden graag betrekken bij deze zoektocht. We vinden het belangrijk om jou en anderen goed te informeren over deze verkenning en vanaf het begin mee te laten denken. Jij kent je eigen buurt en werkomgeving als geen ander. En die kennis is voor ons erg waardevol. Denk vanaf het begin mee en oefen zelf invloed uit op de toekomstige OV-verbindingen.

Check jij ook in?
Denk mee over nieuw openbaar vervoer tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum.

Nieuwe OV-verbindingen nodig

Amsterdam en de regio krijgen in hoog tempo steeds meer inwoners. Nu al reizen mensen vaak in volle treinen, trams, metro's en bussen. Die drukte zal alleen maar toenemen. We willen dat de stad en regio leefbaar en bereikbaar blijven. Als er niets verandert, raakt het OV overbelast en wordt Amsterdam onbereikbaar. In de stad zelf is de ontwikkeling van Haven-Stad een belangrijke aanleiding om het OV te verbeteren. In dit deel van de stad komen 40.000 tot 70.000 nieuwe woningen en 45.000-58.000 banen, vergelijkbaar met een stad zo groot als Leiden.

Daarom onderzoeken de gemeente Amsterdam, de Vervoerregio Amsterdam en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de mogelijkheden voor nieuwe OV-verbindingen in het gebied tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum. Dit onderzoek noemen we de MIRT-verkenning OV-verbinding Sloterdijk - Amsterdam centrum (OVSA).

Wat een MIRT-verkenning is

MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. Hieronder vallen alle investeringen die de Rijksoverheid samen met andere overheden doet aan wegen, bruggen en openbaar vervoer. In de MIRT-verkenning bekijken we stap voor stap verschillende OV-oplossingen. Zo kunnen we uiteindelijk een keuze maken voor de beste oplossing, waar aan het eind van de MIRT-verkenning een besluit over wordt genomen (de zogenaamde voorkeursbeslissing).

Goede OV-verbindingen ontwikkelen

De opdracht voor deze MIRT-verkenning is om in fases goed werkende OV-verbindingen te ontwikkelen tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum. Deze verbindingen moeten Haven-Stad goed aansluiten op het nationale en regionale OV-netwerk, in zowel oost-westelijke en noord-zuidelijke richting. Het bestaande

OV-netwerk mag hierbij niet te zwaar belast worden. We kijken daarbij naar alle mogelijkheden voor het OV, zoals bus, metro, tram en trein.

De belangrijkste vraag in deze MIRT-verkenning is: *Wat is de beste oplossing voor de OV-verbindingen in de eerste fase van de ontwikkeling van Haven-Stad (vanaf 2035) en voor de lange termijn (2050)? We kijken naar de verbindingen in zowel oost-westelijke én noord-zuidelijke richting.*

De vraag gaat over zowel de eerste fase als de lange termijn. Maar in deze MIRT-verkenning nemen we alleen een besluit voor de beste oplossing voor de OV-verbindingen in de *eerste fase*.

Jouw invloed

We betrekken jou en anderen bij deze verkenning zodat jij jouw kennis, expertise en ervaring kunt inbrengen. Je kunt adviseren door ideeën en suggesties over de mogelijke oplossingsrichtingen te delen. Dit helpt ons om oplossingen te vinden die beter aansluiten bij de behoeften en belangen van mensen in de omgeving. We willen je actief en zorgvuldig betrekken. Daarom communiceren we op tijd, open en duidelijk, zodat je weet wanneer en hoe je invloed kunt uitoefenen.

Hoe en wanneer kun je meedoen

Deze MIRT-verkenning duurt ongeveer 3 jaar en bestaat uit 4 verschillende fases. In elke fase kun je meedoen. Om je goed op de hoogte te houden, hebben we een projectwebsite, een OVSA-app en een digitale nieuwsbrief. Ook organiseren we in elke fase van de verkenning bijeenkomsten, waar je vragen kunt stellen en ideeën kunt aandragen.

Opstartfase

In de Opstartfase informeren we je over het MIRT-proces en vragen we hoe je verder wilt meedoen (participeren) in deze MIRT-verkenning.

- **Participatieniveau:** Informeren, luisteren, reageren en adviseren.
- **Hoofdvraag:** Op welke manier wil je participeren in deze verkenning?
- **Middelen:** Een vragenlijst via de OVSA-app, een inloopbijeenkomst, kennismakingsgesprekken en formele inspraak op het Participatieplan.

Analytische fase

In de Analytische fase vragen we je de lijst met mogelijke OV-oplossingen aan te vullen. Ook kun je reageren op de voorgestelde oplossingsrichtingen. Wat vind je belangrijk voor een mogelijke OV-oplossing? Welke kansen zie je? Waar moeten we echt rekening mee houden? We leggen uit hoe we de verschillende oplossingen beoordelen en vragen je mee te denken over factoren die in de beoordeling komen.

- **Participatieniveau:** Informeren, luisteren, reageren en adviseren.
- **Hoofdvragen:** Hebben we oplossingen gemist? Wat vind jij belangrijk bij het maken van keuzes? Welke vervoersopties kunnen gecombineerd worden en hoe?
- **Middelen:** Diverse inloopbijeenkomsten (op locatie en online), klankbordgroep bijeenkomsten, gesprekken met belanghebbenden in de omgeving en andere projecten die ook spelen in dit gebied en formele inspraak op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Beoordelingsfase

In de Beoordelingsfase kun je meedenken in de beoordeling van het kleine aantal oplossingen die zijn overgebleven. Dat noemen we de kansrijke alternatieven. Daarnaast informeren we je over de uitkomsten van andere onderzoeken, bijvoorbeeld naar de effecten op het milieu, techniek en impact op de omgeving.

- **Participatieniveau:** Informeren, luisteren, reageren en adviseren.
- **Hoofdvragen:** Welke van de voorliggende alternatieven zie je als meest kansrijk en waarom? Wat vind je belangrijk in de beoordeling van de overgebleven kansrijke alternatieven?
- **Middelen:** Diverse bijeenkomsten (op locatie en online), klankbordgroep bijeenkomsten, een fietstour en gesprekken met belanghebbenden in de omgeving en met andere projecten die ook spelen in dit gebied.

Besluitvormingsfase

In de Besluitvormingsfase informeren we je over het voorkeursalternatief (de beste OV-verbindingen) en de voorkeursbeslissing. We beslissen wat de beste oplossing is voor de OV-verbindingen in de eerste fase van de ontwikkeling van Haven-Stad (vanaf 2035).

- **Participatieniveau:** informeren en luisteren.
- **Hoofdvragen:** Wat is je reactie op het gekozen alternatief? Hoe wil je betrokken blijven bij de volgende fase van dit project?
- **Middelen:** Een inloopbijeenkomst, gesprekken met belanghebbenden in de omgeving en met andere projecten die ook spelen in dit gebied en formele inspraak op de ontwerp Voorkeursbeslissing.

Wat gebeurt er met jouw inbreng?

We houden je tussentijds op de hoogte via de website, de OVSA-app en digitale nieuwsbrieven. Verslagen van bijeenkomsten delen we met de deelnemers. We laten weten welke adviezen we hebben ontvangen en hoe we deze in de verkenning verwerken. Dit leggen we vast in een participatieverslag, zodat dit voor iedereen open en duidelijk is.

Check in!

En werk met ons mee aan een bereikbare en leefbare stad en regio

Check jij ook in?

Maak met ons de stad bereikbaar met toekomstbestendige OV-verbindingen tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum

MIRT-verkenning
OV-verbinding Sloterdijk - Amsterdam centrum

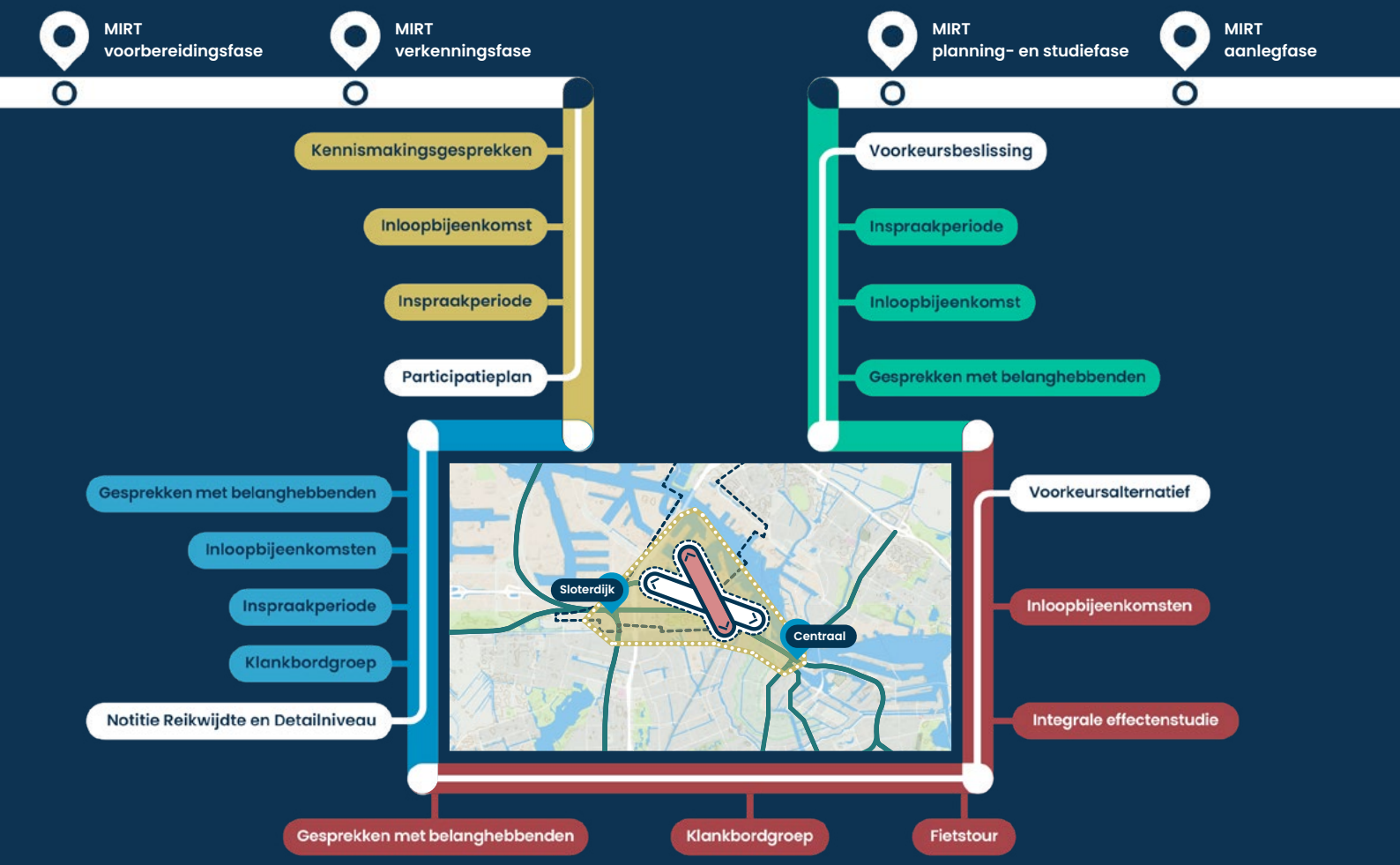

We geloven dat we samen tot betere besluiten komen

1 Opstarten

We starten de participatie met het delen van informatie over het proces aan het brede publiek. We halen actief input op bij de omgeving en belanghebbenden voor een participatieplan op maat. Dit plan leggen we ter inzage en stellen we vast.

Hoofdvraag: Op welke manier wil jij participeren in deze verkenning? Waar moeten we rekening mee houden?
Participatieniveaus: Informeren, luisteren, reageren en adviseren.

Opstarten
Analyseren
Beoordelen
Besluiten

Analyseren 2

We leggen de mogelijke OV-oplossingen aan je voor en vragen je om hierop te reageren en deze eventueel aan te vullen. Ook leggen we uit hoe we de verschillende oplossingen beoordelen en vragen jou mee te denken over de factoren die in de beoordeling moeten komen. Op basis van die beoordelingscriteria vallen de eerste oplossingen af.

Hoofdvragen: Hebben we OV-oplossingen gemist? Wat vind je belangrijk voor de OV-oplossingen?
Participatieniveaus: Informeren, luisteren, reageren en adviseren.

3 Beoordelen

We vragen je om mee te denken over de beoordeling van het kleine aantal overgebleven kansrijke alternatieven. Daarnaast informeren wij je over de uitkomsten van het planMER, de integrale effectenstudie en het beoogde voorkeursalternatief.

Hoofdvragen: Welke van de voorliggende alternatieven zie je als meest kansrijk en waarom? Wat vind je belangrijk in de eind-beoordeling van de overgebleven OV-alternatieven?
Participatieniveaus: Informeren, luisteren, reageren en adviseren.

Besluiten 4

We informeren je over het voorkeursalternatief en de voorkeursbeslissing. We nemen een beslissing over wat het beste alternatief is voor de OV-verbindingen in de eerste fase van de ontwikkeling van Haven-Stad (vanaf 2035).

Hoofdvragen: Wat is je reactie op het gekozen alternatief? Hoe wil je betrokken blijven bij de volgende fase van dit project?
Participatieniveaus: Informeren en luisteren.

www.ovsloterdijkamsterdam.nl ○ info@ovsloterdijkamsterdam.nl ○ 085 333 2317

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Vervoerregio Amsterdam
Gemeente Amsterdam

2. Inleiding

In dit participatieplan beschrijven wij hoe we inwoners, reizigers, maatschappelijke organisaties en overheden/bestuursorganen betrekken bij en informeren over de MIRT-verkenning OV-verbinding Sloterdijk - Amsterdam centrum (OVSA). Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een projectorganisatie die namens de gemeente Amsterdam, Vervoerregio Amsterdam en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is samengesteld. Onze participatieaanpak is erop gericht om omgevingspartijen tijdig, transparant en open te betrekken in de verkenning.

Bewoners, bedrijven en andere omgevingspartijen die te maken krijgen met de aanleg van nieuwe OV-verbindingen kennen hun directe omgeving als geen ander. De projectorganisatie betrekt belanghebbenden en belangstellenden daarom zorgvuldig bij de planvorming (en in de toekomst bij de aanleg).

Participatie gaat in brede zin over het betrekken van belanghebbenden en belangstellenden bij het project. Door participatie al vroegtijdig te organiseren, kan iedereen zelf informatie, oplossingen of kansen aandragen. Participatie brengt zo de effecten van het project in beeld en zorgt dat argumenten voor alternatieven goed worden afgewogen, waardoor het project beter aansluit bij maatschappelijke behoeften.

Leeswijzer

Dit participatieplan is als volgt opgebouwd: hoofdstuk 3 biedt inzicht in de achtergrond, context en opgave van de MIRT-verkenning OVSA. Ook wordt uitgelegd wat een MIRT-verkenning is en wat het vertrekpunt van deze verkenning is. Hoofdstuk 4 behandelt het doel, de doelgroepen en de participatiestrategie in grote lijnen. In hoofdstuk 5 wordt nader beschreven hoe participatie georganiseerd wordt binnen de verschillende fasen van de MIRT-verkenning. Tot slot biedt hoofdstuk 6 een participatie- en communicatiekalender voor het eerste halfjaar van 2025.

3. De opgave

Amsterdam is een populaire stad om te wonen, werken en verblijven, en dat willen we zo houden, ook nu de stad snel groeit. Een belangrijk onderdeel van die groei is de ontwikkeling van Haven-Stad. Hier komen uiteindelijk 40.000 tot 70.000 woningen en 45.000 tot 58.000 nieuwe arbeidsplaatsen.

De ontwikkeling van Haven-Stad helpt om te voldoen aan de toenemende vraag naar woningen en werkgelegenheid. De groei brengt ook uitdagingen met zich mee voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad. We willen dat de stad en regio leefbaar en bereikbaar blijven. Het openbaar vervoer in de regio staat nu al onder druk met volle bussen, trams, treinen en metro's en een steeds minder betrouwbaar OV-netwerk tot gevolg. De verwachte bevolkingsgroei, de verstedelijkingsopgave en internationaal treinverkeer zullen deze druk verder opvoeren. Daarom is er een aanpak nodig om de noordwestkant van de stad goed te verbinden met de stad, regio en het land.

Deze opgave staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van een grotere opgave voor het waarborgen van een goed werkend OV-systeem in Amsterdam, de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en landelijk. Nieuwe OV-verbindingen tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum brengen maatschappelijke meerwaarde. Ze maken de stad en de hele regio toegankelijker, zorgen dat vervoersknelpunten niet verslechteren en soms zelfs verbeteren, en ondersteunen de ontwikkeling van nieuwe woningbouw. Daarnaast zorgen deze verbindingen voor betere toegang tot werkgelegenheid. Dat is cruciaal om de (bevolkings)groei in Nederland, de groei van de MRA en de groei van Amsterdam effectief op te vangen.

In het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) van 15 juni 2023 hebben de bestuurders van Rijk en regio het Startdocument voor de MIRT-verkenning OV-verbinding Sloterdijk - Amsterdam centrum vastgesteld. Daarmee is in overeenstemming met de bestuurlijke afspraak uit het BO MIRT 2022 van het Rijk en de regio de formele Startbeslissing voor de MIRT-verkenning genomen. Dit participatieplan beschrijft hoe participatie wordt georganiseerd binnen deze MIRT-verkenning. Voor de Planning- en studiefase en Aanlegfase, die na deze MIRT-verkenning volgen, worden separate participatieplannen opgesteld.

3.1 Wat is een MIRT-verkenning?

MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. Hieronder vallen alle investeringen die de Rijksoverheid samen met andere overheden doet aan wegen, bruggen en openbaar vervoer. Een MIRT-traject is opgedeeld in 4 fasen, waarvan de MIRT-verkenning fase 2 is (zie afbeelding 3.1).

Afbeelding 3.1: MIRT-traject

Een MIRT-verkenning heeft als doel om samen met de omgeving een slimme, duurzame en klimaatbestendige oplossing te vinden voor de knelpunten op een bepaald traject passend binnen het financiële kader. Dit wordt gedaan door de opgave breed te onderzoeken en een integrale afweging te maken. Dit gebeurt in de vorm van een trechteringsproces, waarbij stap voor stap wordt toegewerkt naar de voorkeursbeslissing.

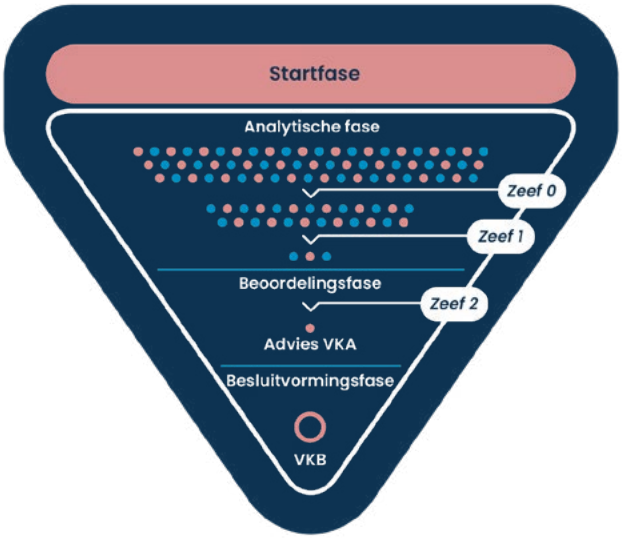

Afbeelding 3.2: De 4 verkenningsfasen en het trechteringsproces van een MIRT-verkenning

Dit trechteringsproces van de MIRT-verkenning bestaat ook weer uit 4 fasen. In de *Startfase* wordt de MIRT-verkenning gestart. In de *Analytische fase* wordt een lijst met mogelijke oplossingen gemaakt (longlist van oplossingsrichtingen) en getrechterd door middel van beoordelingscriteria naar een shortlist van oplossingsrichtingen (ook wel bekend als zeef 0). Vervolgens wordt de shortlist van oplossingsrichtingen opnieuw afgewogen door middel van een uitgebreider beoordelingskader, resulterend in een select aantal kansrijke oplossingsrichtingen (ook wel bekend als zeef 1). Vervolgens worden in de *Beoordelingsfase* de overgebleven alternatieven in meer detail onderzocht en afgewogen (de afsluitende zeef 2). Dat resulteert in een advies voorkeursalternatief (VKA). In de *Besluitvormingsfase* wordt het voorkeursalternatief voorgelegd aan bestuurders die vervolgens de voorkeursbeslissing (VKB) nemen.

3.2 MIRT-verkenning OVSA

De **opgave** voor deze MIRT-verkenning is:

Het gefaseerd ontwikkelen van robuuste en hoogwaardige OV-verbindingen tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum met daarbij een efficiënte manier van aansluiten van het gebied van Haven-Stad op de nationale en lokale/regionale OV-netwerken, zowel in oost-westelijke en noord-zuidelijke richting. Hierbij mogen de bestaande OV-netwerken niet worden overbelast.

Het doel en plangebied van de MIRT-verkenning

Het doel van de MIRT-verkenning is te komen tot één toekomstvast voorkeursalternatief, bestaande uit meerdere OV-verbindingen, om invulling te geven aan de noodzakelijke schaalsprong van het openbaar vervoer aan de noordwestkant van Amsterdam. Het gaat daarbij zowel om de oost-west- en noord-zuidverbinding. In de *Besluitvormingsfase* vindt besluitvorming plaats over het voorkeursalternatief voor de eerste fase van de OV-verbindingen.

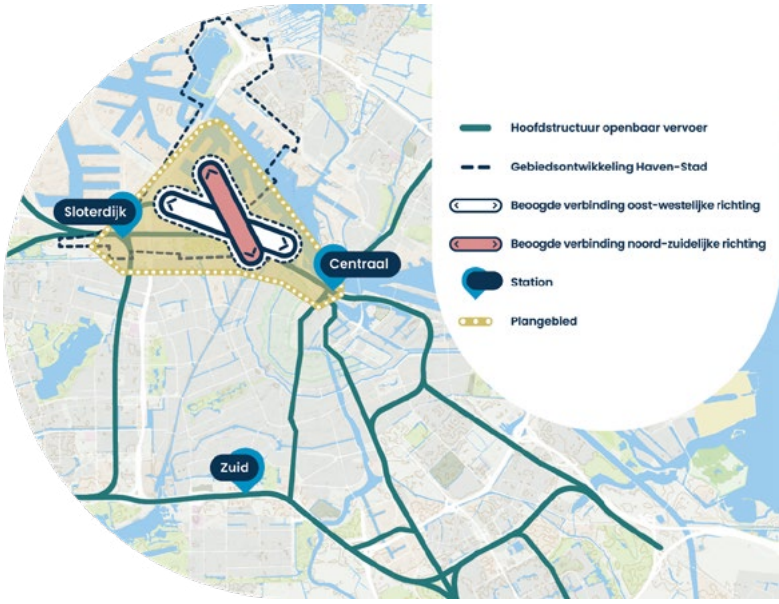

Afbeelding 3.3:
Plangebied aan de noordwestkant van Amsterdam met 2 onderzoeksrichtingen

Het plangebied is het geografische gebied waarin het bereikbaarheidsvraagstuk wordt bekeken en waarbinnen naar oplossingen wordt gezocht (zie afbeelding 3.3).

In deze MIRT-verkenning staat de volgende **onderzoeksvraag** centraal:

- Wat is de beste oplossing voor de OV-verbindingen van de eerste fase van de planontwikkeling Haven-Stad (vanaf 2035) ('eerste fase') en voor het eindbeeld (2050) ('eindbeeld')? Voor beide onderzoeken wordt onderscheid aangebracht in oost-westelijke en noord-zuidelijke richting.

Met daarbij behorende subvragen:

- Hoe verhoudt de oplossing voor de eerste fase zich tot de oplossing voor het eindbeeld? Hoe kan de fasering eruitzien als rekening wordt gehouden met de beste oplossing voor de eerste fase en het eindbeeld? Hoe is dit te verenigen?
- Wat is de interactie tussen de oost-west-, noord-zuid- en aansluitende OV-verbindingen?
- Hoe (en in hoeverre) kan voor de verschillende OV-verbindingen invulling worden gegeven aan de randvoorwaarden die nodig zijn voor een werkend vervoersysteem? Denk hierbij bijvoorbeeld aan de noodzakelijke energievoorziening, onderhoudsvoorziening, parkeervoorzieningen (o.a. opstelsporen), verkeersleiding, etc.

De centrale onderzoeksvraag richt zich op zowel de 'eerste fase' als het 'eindbeeld'. Maar in de *Besluitvormingsfase* van deze MIRT-verkenning wordt alleen een voorkeursbeslissing genomen voor de beste oplossing voor de OV-verbindingen van de eerste fase van de planontwikkeling Haven-Stad (vanaf 2035).

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag voor deze voorkeursbeslissing is afhankelijk van het voorkeursalternatief en wordt bepaald door de OV-oplossingen die uit deze verkenningsfase komen. Dit kan de gemeente Amsterdam of het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zijn. Tot het nemen van de voorkeursbeslissing worden besluiten genomen door beide bevoegde gezagen, waarbij gemeente Amsterdam de rol van coördinerend bevoegd gezag op zich neemt en daarmee de zienswijzenprocedure coördineert.

3.3 Participatie en communicatie; de samenhang

Participatie en communicatie zijn een essentieel onderdeel van de verkenningsfase van OVSA en belangrijke pijlers onder de MIRT-spelregels en ruimtelijke procedures (zoals de Omgevingswet). Onze participatieaanpak sluit aan bij de Code Maatschappelijke Participatie bij MIRT-projecten, de Participatieverordening vanuit de gemeente Amsterdam en de Omgevingswet. Kernwoorden hierbij zijn: tijdig, transparant en open.

Kernwoorden bij participatie en communicatie zijn: tijdig, transparant en open

Bij de vormgeving van het participatieproces is enerzijds sprake van een vrij vorm te geven proces en anderzijds van wettelijk verplichte stappen om de omgeving te betrekken. Zoals bijvoorbeeld de inspraakprocedure bij de ontwerp Voorkeursbeslissing. Gezien de lange doorlooptijd van het project (tot indienststelling van de nieuwe OV-verbindingen) is dit participatieplan gericht op de MIRT-verkenningsfase. Wij evalueren continu. Op basis van deze evaluaties doen we aanscherpingen, zodat we goed blijven aansluiten op de participatie- en communicatievoorkeuren van de omgeving.

Onze aanpak bestaat uit 2 sporen die parallel aan elkaar lopen en elkaar versterken:

1. Het eerste spoor is de **participatie-aanpak** met de verschillende partijen waarbij we ons richten op het betrekken van de omgeving bij het trechteren van de longlist naar shortlist, naar kansrijke oplossingsrichtingen, naar één voorkeursalternatief voor de nieuwe OV-verbindingen tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum. Wij halen input van de omgeving vroegtijdig op en zijn transparant en open over de manier waarop we deze input verwerken in de oplossingen.
2. Het tweede spoor is de **communicatie-aanpak**. Hierin duiden we, naast het bekendmaken van de

participatiemogelijkheden, de nut en noodzaak van (deels) nieuwe en goede OV-verbindingen. Zo krijgt de participatie meer betekenis en inspireren en enthousiasmeren we een zo groot mogelijke doelgroep om mee te doen met participatie. Ook draagt de communicatie bij aan meer bewustwording, een gedegen beeldvorming en open en eerlijke informatievoorziening rondom de bereikbaarheid van Amsterdam en de regio. En wat de Amsterdammer, forens en andere gebruiker hier zelf aan kan bijdragen.

3.4 Vertrekpunt participatie

Het vertrekpunt van participatie is dat de omgeving input kan geven op de aanpak en daarmee op dit participatieplan. We stemmen de participatie af op de behoeften van de omgeving. Op deze manier kan de omgeving meedenken over de voorliggende opgaven op een manier die bij hen past.

Aan deze MIRT-verkenning is een fase voorafgegaan waarin voorbereidend onderzoek is gedaan. De uitwerking van de verschillende onderzoeken heeft in samenwerking plaatsgevonden tussen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam. Ook is in deze fase samenwerking gezocht met NS, ProRail, GVB, Projectorganisatie Haven-Stad en Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (voorheen Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). De samenwerking met deze partijen continueren we tijdens de verkenningsfase. Ook de informatie die we hebben opgehaald tijdens het voorbereidend onderzoek nemen we mee en gebruiken we in de vervolgfasen.

De kern van het participatieproces in de verkenningsfase is informeren en het betrekken van de omgeving bij het aanvullen van de longlist en het trechteren van verschillende oplossingsrichtingen vanuit de longlist naar de shortlist, naar kansrijke oplossingsrichtingen en naar één voorkeursalternatief. Het voorkeursalternatief betreft meerdere OV-verbindingen, in ieder geval de beste oplossing voor openbaar vervoer tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum in oost-westelijke richting en in noord-zuidelijke richting.

Longlist

Er is vooruitlopend op de verkenningsfase dus al veel onderzoek verricht naar mogelijke oplossingsrichtingen voor het volledige traject tussen Sloterdijk en Amsterdam centrum. De hierbij tot stand gekomen longlist van mogelijke oplossingsrichtingen is het vertrekpunt voor de participatie van het eindbeeld. We weten dat deze longlist niet volledig is, niet voor het eindbeeld maar al helemaal niet voor de eerste fase. Tijdens deze MIRT-verkenning zal de bestaande longlist daarom aangevuld worden met andere oplossingsrichtingen en verder gespecificeerd worden op de eerste fase met een doorkijk naar het eindbeeld.

Buurtvariant 4b en ´Samen Haven-Stad maken'

Eén van de aanvullingen op de longlist is de zogenoemde 'buurtvariant 4b'. Deze buurtvariant 4b is door omgevingspartijen als oplossingsrichting aangedragen en via een motie van de gemeenteraad[1] toegevoegd aan de longlist voor deze verkenning. Tijdens de *Analytische fase* zal buurtvariant 4b zorgvuldig worden uitgewerkt, afgewogen en beoordeeld als één van de oplossingsrichtingen. Daarnaast hebben de verenigde 'Buren van Westerparkhaven', een samenwerkingsverband van een aantal verenigingen en betrokkenen in Haven-Stad, gewerkt aan een Schetsboek als aanvulling op het Integraal Raamwerk Haven-Stad. In dit Schetsboek is de visie van 'De Buren' op de ruimtelijke invulling van Haven-Stad opgenomen, inclusief hun ideeën over het openbaar vervoer. Ook deze ideeën over openbaar vervoer worden meegenomen in deze MIRT-verkenning.

1 Aangenomen motie van lid Biemond (raadsvergadering op 17 februari 2022) waarbij is toegezegd dat de buurtvariant (4b) onderzocht gaat worden op haalbaarheid en meerwaarde.

4. Participatie - Doelen, doelgroepen en strategie

Bewoners, bedrijven en andere omgevingspartijen die te maken krijgen met de aanleg van nieuwe OV-verbindingen kennen hun eigen omgeving als geen ander. De projectorganisatie betrekt belanghebbenden en belangstellenden daarom zorgvuldig bij de planvorming (en in de toekomst bij de aanleg).

Participatie gaat over het betrekken van belanghebbenden en belangstellenden bij het project. Door participatie al vroegtijdig te organiseren, kan iedereen informatie, oplossingen of kansen aandragen. Participatie brengt zo de effecten van het project in beeld en zorgt dat argumenten voor oplossingen goed worden afgewogen, waardoor het project beter aansluit bij maatschappelijke behoeften. In dit participatieplan beschrijven we hoe we omgevingspartijen (bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden/bestuursorganen) betrekken bij en informeren over de MIRT-verkenning OVSA. De participatieaanpak is erop gericht om bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties te betrekken in de verschillende fases van de verkenning. Daarbij maken we onderscheid in een vrij vorm te geven participatieproces om de omgeving te betrekken en in zogenaamde 'inspraakprocedures'.

4.1 Kaders voor participatie

Dit participatieplan voldoet aan de spelregels uit landelijke wetgeving, Code Maatschappelijke Participatie voor MIRT-projecten en de Participatieverordening Amsterdam 2024. Hieronder zijn deze kaders kort samengevat.

Landelijke wetgeving

De belangrijkste landelijke wet- en regelgeving voor participatie zijn de Wet versterking participatie op decentraal niveau, de Omgevingswet en de Wet open overheid. Deze wetten zijn allemaal gericht op het verbeteren van de betrokkenheid van burgers en andere belanghebbenden bij de plan- en besluitvorming, met een focus op transparantie, toegankelijkheid en de kwaliteit van het besluitvormingsproces.

Code Maatschappelijke Participatie voor MIRT-projecten[2]

De Code Maatschappelijke Participatie voor MIRT-projecten bevat richtlijnen voor de betrokkenheid van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij het beleids- en besluitvormingsproces van MIRT-projecten. De code is bedoeld om participatie te bevorderen en ervoor te zorgen dat maatschappelijke partijen actief kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van infrastructuurprojecten. Deze Code is opgedeeld in 3 hoofduitgangspunten:

1. Inbreng vanuit de maatschappij wordt gedurende het gehele planproces meegenomen.
2. Maatschappelijke initiatieven worden met dezelfde zorg als overheidsinitiatieven behandeld.
3. Participatie is transparant.

Participatieverordening Amsterdam 2024[3]

In de participatieverordening van de gemeente Amsterdam staan spelregels voor de manier waarop de omgeving invloed kan uitoefenen op plannen en projecten. Bij de start van een project stelt het verantwoordelijke bestuursorgaan een participatieplan vast. Het participatieplan wordt opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

- De manier waarop het geplande besluit inwoners en belanghebbenden beïnvloedt, wordt zichtbaar in de voorbereiding en uitvoering van het participatieproces.

2 Bron: Code maatschappelijke participatie MIRT | Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)
3 Bron: Participatieverordening gemeente Amsterdam 2024

- Als een beleidsvoornemen of project specifieke groepen raakt, wordt er een gerichte strategie ontwikkeld om deze groepen te betrekken.
- De gemeente zet zich extra in om ondervertegenwoordigde groepen bij participatieprocessen te betrekken.
- De beschikbare beleidsruimte is indicatief voor de mate van invloed van inwoners en andere belanghebbenden.
- Participatie vindt zo vroeg mogelijk in het proces plaats.

Er is een aantal randvoorwaarden voor geslaagde participatie:

- *Commitment bestuurders*: dit participatieplan moet goedgekeurd zijn door de bestuurders en ze moeten daarbij aangeven dat ze bereid zijn resultaten uit participatie mee te nemen in hun afwegingen.
- *Participatieruimte*: er moet voldoende ruimte zijn voor participatie, oplossingen mogen niet vooraf al vastliggen. Het moet voor publiek voldoende duidelijk zijn binnen welke kaders ze kunnen meedenken en wat de randvoorwaarden zijn waaraan bijvoorbeeld ingebrachte ideeën of alternatieve oplossingsrichtingen moeten voldoen.
- *Tijd en geld*: er moet voldoende tijd, budget en menskracht beschikbaar zijn vanuit de projectorganisatie om de participatie en communicatie goed vorm te geven.
- *Kennis, ervaring en betrokkenheid in de organisatie*: er moet voldoende kennis, ervaring en betrokkenheid in de organisatie zijn om het participatieproces te laten slagen.

4.2 Participatiedoelstellingen OVSA

De participatiedoelstellingen voor de MIRT-verkenning OVSA zijn:

- We betrekken de maatschappij actief en handelen zorgvuldig. Dit doen we door tijdig, transparant en open te handelen en communiceren.
- We informeren de omgeving over de opgave en laten deze kennisnemen van onze aanpak en de mogelijkheden voor participatie.
- We bieden helderheid over de besluitvormingsprocedures en maken deze begrijpelijk.
- We halen ideeën, wensen en alternatieven op vanuit de omgeving om oplossingsrichtingen te verrijken en zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeften en belangen. Het moet voor inbrengers duidelijk zijn wat er met hun input wordt gedaan.
- We inventariseren het draagvlak voor de verschillende oplossingsrichtingen om de haalbaarheid en uitvoerbaarheid te onderbouwen en eventuele obstakels te identificeren.
- We benaderen participatie vanuit het kennen van belangen en wegen deze zorgvuldig af.

Kortom: samen met omgevingspartijen komen we tot kwalitatief betere besluiten.

Samen met omgevingspartijen komen we tot kwalitatief betere besluiten.

Met deze overkoepelende doelstelling sluiten we aan bij het participatiedoel ‘kwaliteit’ uit de participatieverordening (zie afbeelding 4.1) van de gemeente Amsterdam. ´Kwaliteit: Kennis, expertise en ervaring (collectieve wijsheid) laten inbrengen waarmee het project of beleid inhoudelijk en kwalitatief beter wordt’. Later in het proces van de MIRT-traject, tijdens de Planning- en studiefase en de Aanlegfase is ruimte voor eigenaarschap. De MIRT-verkenning OVSA bestaat uit verschillende fasen waarin participatie plaatsvindt. Het participatiedoel verschilt per fase.

Opstartfase[4]:

Hierin vindt de participatie over participatie plaats. We werken aan de participatieaanpak en scherpen deze aan in samenwerking met de omgeving om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de omgeving. Daarmee brengen we belangen ten aanzien van participatie in beeld en verbeteren we de kwaliteit van de participatieaanpak.

4 Ten behoeve van het zorgvuldig opstarten en uitrollen van participatie en communicatie gebruiken we in dit participatieplan de term *Opstartfase*. Deze *Opstartfase* loopt daarmee langer door dan de gebruikelijke *Startfase* van een MIRT-verkenning.

Analytische fase a:

In deze fase verrijken we de longlist en trechteren we naar een shortlist. De doelen van participatie in deze ronde zijn het creëren van bewustwording, het in beeld brengen van verschillende belangen en daarmee het verbeteren van de kwaliteit van de oplossingsrichtingen (zie afbeelding 4.1).

- Bewustwording door: informeren over de opgave, het proces en de totstandkoming van de longlist.
- Belangen in beeld door: verschillende belangen en behoeften op te halen, zodat er een juiste afweging gemaakt kan worden voor de oplossingsrichtingen.
- Kwaliteit door: inhoudelijke, omgevingsgerichte kennis en expertise op te halen en de omgeving te raadplegen, zodat er geen oplossingsrichtingen over het hoofd worden gezien. Het samenstellen van combinaties van oplossingsrichtingen. En door de omgeving mee te laten denken over het beoordelingskader waarmee we komen van longlist naar shortlist.

Analytische fase b:

In deze fase trechteren we van shortlist naar kansrijke oplossingsrichtingen. De doelen van participatie zijn gelijk aan de *Analytische fase* a, maar met een andere invulling.

- Bewustwording door: informeren over de opgave, het proces en terugkoppeling van het tot nu toe doorlopen trechteringsproces.
- Belangen in beeld door: meningen en standpunten van omgevingspartijen op te halen over de verschillende oplossingsrichtingen van de shortlist.
- Kwaliteit door: inhoudelijke, omgevingsgerichte, kennis en expertise op te halen en de omgeving te raadplegen. Om zo een betere afweging te kunnen maken voor de trechtering richting kansrijke oplossingsrichtingen. En door de omgeving mee te laten denken over het beoordelingskader van shortlist naar kansrijke oplossingsrichtingen (NKO).

Beoordelingsfase:

In deze fase gaan we van kansrijke oplossingsrichtingen naar één voorkeursalternatief. In deze ronde ligt de focus op het verbeteren van kwaliteit, maar ook hier brengen we de belangen in beeld. Daarnaast maken we het beoordelingskader inzichtelijk hoe we komen tot één voorkeursalternatief. En in deze fase staat het informeren over de uitkomsten van het planMER, de integrale effectenstudie en het voorkeursalternatief centraal.

Besluitvormingsfase:

Hier gaan we van voorkeursalternatief naar voorkeursbeslissing. In deze fase staat het informeren over het voorkeursalternatief gevolgd door de voorkeursbeslissing centraal. Ook wordt door middel van het participatieverslag teruggekoppeld hoe er met input en opmerkingen van omgevingspartijen is omgegaan. En vragen we hoe belanghebbenden betrokken willen blijven in de volgende fase van het project.

Afbeelding 4.1: Participatiedoelen uit Participatieverordening Amsterdam 2024

4.3 Participatiedoelgroepen

Gezien de scope van de opgave hebben we te maken met een groot en gevarieerd aantal doelgroepen. Partijen werkend aan beleidsvorming en partijen werkend in de uitvoering (realisatie, beheer, onderhoud, vervanging en renovatie). Deze kunnen onderdeel zijn van het Rijk, decentrale overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen. Er vindt ook continu communicatie plaats met relevante omgevingspartijen en stakeholders van de MIRT-verkenning.

We vinden het van belang alle belanghebbenden (omgevingspartijen) de mogelijkheid te bieden input te leveren aan deze verkenning. We zetten ons in om een zo breed mogelijke groep mensen/organisaties te betrekken. Daarbij leveren we extra inspanning om de belanghebbenden te betrekken voor wie de impact van de verkenning het grootst is.

Deze opgave heeft impact op een groot aantal doelgroepen. Inwoners en ondernemers in de directe omgeving, maar ook (toekomstige) reizigers, toekomstige inwoners van Haven-Stad, bedrijven, verenigingen, etc. Om al deze betrokkenen zo goed mogelijk in beeld te hebben, hebben we een stakeholderanalyse uitgevoerd.

We onderscheiden 3 type hoofddoelgroepen:

1. Publiek (inwoners en bedrijven)
   - Inwoners directe omgeving (huidig en toekomstig), ook wel reiziger/forens
   - Inwoners Amsterdam (huidig en toekomstig), ook wel reiziger/forens
   - Verenigingen/stichtingen
   - Weggebruikers (huidig en toekomstig)
   - Ondernemers
   - Buurtverenigingen
   - Bedrijfsverenigingen
2. Professioneel (stakeholders, maatschappelijke organisaties)
   - Vervoersmaatschappijen en beheerders van OV
   - Nood- en hulpdiensten
   - Maatschappelijke voorzieningen
   - Belangenverenigingen
   - Onderwijs
   - Media
3. Overheid
   - Openbaar bestuur
   - Opdrachtgevers
   - Adviserende partijen
   - Raakvlakprojecten
   - Politiek(e partijen)

4.4 Niveaus van participatie

Naast de participatiedoelen, onderscheidt Amsterdam 5 participatieniveaus: informeren en luisteren; reageren; adviseren; samenwerken (co-creatie) en meebepalen (zie afbeelding 4.2).

Afbeelding 4.2: Participatieniveaus

Bij deze MIRT-verkenning ligt de nadruk op de niveaus informeren en luisteren, reageren en adviseren. Maar er is ook ruimte voor het niveau van samenwerken en meebepalen. Op een goede manier informeren en goed luisteren naar de omgeving zien wij als basis.

We organiseren participatie in alle fasen van de MIRT-verkenning. Het participatieplan zit met name op de niveaus 1) informeren en luisteren 2) reageren en 3) adviseren. Op basis van de stakeholderanalyse, en de 3 type hoofddoelgroepen, ziet de indeling naar participatieniveau er op hoofdlijnen als volgt uit.

Niveau van participatie	Wie?	Rol
1. Informeren en luisteren	Alle omgevingspartijen: Met een focus op publieke en professionele omgevings-partijen	Actief informatie brengen en ophalen
2. Reageren	Alle omgevingspartijen: Met een focus op publieke en professionele omgevings-partijen	Behoeften en beleving inbrengen
3. Adviseren	Alle omgevingspartijen	Kennis delen
4. Samenwerken (co-creatie)	Overheid (adviseurs) - NS - GVB - Prorail - Ministerie van Volks huisvesting en Ruimtelijke Ordening - Projectorganisatie Haven-Stad	Expertise en samenwerking - adviseurs
5. Meebepalen	Overheid (opdrachtgevers): - Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat - Vervoerregio Amsterdam - Gemeente Amsterdam	Besluitvorming - medeopdrachtgever

Tabel 4.1: Niveaus van participatie

5. Participatie verder uitgewerkt

5.1 Duurzame betrokkenheid

Deze MIRT-verkenning duurt circa 3 jaar. Direct vanaf de *Opstartfase* worden inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties uitgenodigd om geïnformeerd te worden over het project (inhoud), de besluitvormingsprocedure (proces) en de manier waarop zij invloed kunnen hebben op die besluitvorming (participatie). Iedereen heeft zo zijn eigen voorkeuren om betrokken te zijn bij ontwikkelingen in zijn directe omgeving. Daarom bieden we verschillende momenten en manieren aan om betrokken te raken bij het proces.

We organiseren participatie in alle fasen van deze verkenning. Hierbij maken we gebruik van incidentele participatie, waarbij partijen eenmalig of zonder vaste regelmaat geïnformeerd worden of mee kunnen denken over de opgave waar we op dat moment voor staan. Daarnaast organiseren we structurele betrokkenheid, waarbij partijen met een vaste regelmaat en samenstelling deelnemen aan het participatieproces. Actief omgevingsmanagement draagt bij aan deze structurele betrokkenheid. Met diverse stakeholders vinden daarnaast op regelmatige basis afstemmingsgesprekken plaats. Ook werken we aan structurele betrokkenheid door middel van klankbordgroep bijeenkomsten.

In dit deel beschrijven we welke partijen we op welke manier betrekken. De nadruk in dit document ligt op de omgevingspartijen. Er vindt ook participatie plaats met de adviserende partijen en opdrachtgevers (zie tabel 4.1, in hoofdstuk 4).

5.2 Participatiemiddelen per fase

Onderstaand de aanpak, zoals wij die nu voor ogen hebben. De continue evaluatie gedurende het proces kan inzichtelijk maken dat tussentijdse aanpassingen nodig zijn. Waar mogelijk doen wij aanpassingen en aanvullingen om goed aan te blijven sluiten op de participatiebehoefte tijdens het verloop van het project.

5.2.1 Opstartfase (vanaf najaar 2024)

We informeren de omgeving over het MIRT-proces en we stemmen de participatie, waar mogelijk, af op de behoeften van de omgeving, door naar hun participatievoorkeuren te vragen.

<u>Middelen/instrumenten</u>

- Projectwebsite: de website (in huisstijl van de MIRT-verkenning OVSA) geldt als informatiedrager van dit proces. De website bevat onder andere:
  - Een toelichting op nut en noodzaak van het MIRT-proces.
  - De verschillende fasen van het MIRT-proces met daarbij de mogelijke participatiemomenten.
  - De meest up-to-date informatie (nieuwsitems).
  - Overzicht van verzonden digitale nieuwsbrieven.
  - Veelgestelde vragen.
  - Een digitale koppeling/verwijzing naar de OVSA-app.
  - Contactgegevens (emailadres en telefoonnummer waar mensen vragen kunnen stellen).

- OVSA-app[5]: we ontwikkelen een OVSA-app. We nodigen de omgeving actief uit om deel te nemen aan deze OVSA-app. Via de app houden we de omgeving actief op de hoogte van de ontwikkelingen. Bij de lancering van de app starten we direct een enquête, waarin de omgeving op eigen gelegenheid hun communicatie en participatievoorkeuren kan opgeven. Dit kan betekenen dat er extra participatiemiddelen worden ingezet, als blijkt dat de vraag daarnaar groot is. Ook is met behulp van de OVSA-app ruimte om vragen of opmerkingen met daarbij een afbeelding of locatie eenvoudig met ons te delen.

- (Kennismakings)gesprekken: We maken graag kennis met alle stakeholders, hierdoor krijgen we beter inzicht in hun belangen, ideeën en verwachtingen. Deze input helpt om het participatieproces verder af te stemmen op de werkelijke behoeften van de betrokken partijen. Zo zorgen we ervoor dat het participatieplan niet alleen inclusiever, maar ook effectiever wordt in het ophalen van waardevolle inzichten.
  - Inmiddels hebben we op basis van de stakeholderanalyse met een aantal stakeholders kennismakingsgesprekken gevoerd. Naast kennismaken, hebben we deze partijen/personen geïnformeerd over het proces en gevraagd hoe zij verder betrokken willen worden bij deze MIRT-verkenning. De input uit de kennismakingsgesprekken is gebruikt bij het maken van dit participatieplan.
  - Stakeholders kunnen, als zij vragen of opmerkingen hebben, contact opnemen met de omgevingsmanager via info@ovsloterdijkamsterdam.nl.

- Bijeenkomst: We starten de participatie van de MIRT-verkenning met een inloopbijeenkomst. Tijdens de bijeenkomst leggen we uit wat een MIRT-verkenning is. Daarnaast kunnen deelnemers aangeven welke vorm van participatie aansluit bij de behoefte. En we leggen de bredere vraag voor: wat vinden omgevingspartijen belangrijk? Wat zijn hun ideeën, wat willen zij meegeven en welke kansen zien zij? We informeren de deelnemers over de volgende fase en vragen hen of en op welke manier zij willen meedenken over extra oplossingsrichtingen. En of zij willen meedenken over de manier waarop we oplossingsrichtingen gaan beoordelen. De bijeenkomst is bedoeld voor stakeholders en belangenorganisaties (doelgroep professioneel) en voor inwoners en ondernemers (doelgroep publiek).

Formeel inspraakmoment Opstartfase

Het participatieplan wordt in het begin van 2025 ter inzage gelegd nadat deze door bestuurders is vastgesteld[6]. Belanghebbenden en de omgeving hebben zo ook formeel de mogelijkheid te reageren (zienswijze) op het participatieplan. Met behulp van een reactienota koppelen we terug op welke manier de zienswijze wordt meegenomen in de participatiestrategie van deze MIRT-verkenning.

5.2.2 Analytische fase (a): Verrijken longlist en trechteren naar shortlist (2025-2026[7])

De participatie is gericht op het informeren en luisteren. Daarnaast kunnen omgevingspartijen de lijst met mogelijke oplossingsrichtingen aanvullen (de longlist verrijken) met oplossingen die nu nog niet zijn opgenomen (adviseren). Vervolgens kan men input leveren op het beoordelingskader om van longlist naar shortlist te komen.

Naast de omgevingspartijen betrekken we ook de partners (adviespartijen: NS, GVB, Prorail, Ministerie van VRO, Projectorganisatie Haven-Stad). Hiervoor organiseren we werkgroepen, waarin we samenwerken aan mogelijke oplossingsrichtingen. Waarmee moeten we rekening houden en wat zijn belangrijke beoordelingscriteria voor de eerste selectie (zeef 0).

5 Communicatie speelt een essentiële rol in het succes van de OVSA-app. Naast communicatie op de geijkte kanalen, zetten we ons in om de OVSA-app bekend te maken bij onderwijsinstellingen en geloofsinstellingen.
6 Als onderdeel van de Kennisgeving voornemen en participatie OV-verbinding Sloterdijk – Amsterdam centrum.
7 De genoemde jaartallen bij de verschillende fasen van de MIRT-verkenning zijn zo zorgvuldig mogelijk ingeschat, maar zijn indicatief.

Middelen/instrumenten

- Projectwebsite: de website biedt de mogelijkheid om stakeholders steeds mee te nemen in de verschillende stappen. Wat is de doelstelling van deze fase en op welke manier kan men meedenken?
- OVSA-app: omgevingspartijen kunnen via de app aangeven wat zij belangrijke onderwerpen vinden, waarop de oplossingsrichtingen beoordeeld kunnen worden. Ook kunnen zij via de app extra mogelijke oplossingsrichtingen aandragen. Daarnaast hebben zij hier mogelijkheid om aan te geven waar in de verkenning rekening mee moet worden gehouden.
- Structurele gesprekken met omgevingspartijen en raakvlakprojecten. Vanuit de stakeholderanalyse en behoefte uit de omgeving blijkt met welke partijen we in gesprek gaan in deze fase.
  - Tijdens deze gesprekken vragen we partijen actief naar mogelijke initiatieven die in samenhang gerealiseerd kunnen worden (meekoppelkansen).
- Bijeenkomst: tijdens de inloopbijeenkomst leggen we uit hoe het proces er de komende jaren uitziet en welke oplossingsrichtingen we gaan onder zoeken. Daarnaast kunnen deelnemers mogelijke aanvullende oplossingsrichtingen aandragen. En we leggen de bredere vraag voor: wat vinden omgevingspartijen belangrijk? Wat zijn hun zorgen? Welke kansen zien zij? Ook geven we een toelichting op het beoordelingskader voor de eerste selectie (zeef 0) en vragen we partijen om input op dit beoordelingskader. De bijeenkomst is bedoeld voor stakeholders en belangenorganisaties (doelgroep professioneel) en voor inwoners en ondernemers (doelgroep publiek).

Het gaat in deze fase om inhoudelijke vragen als[8]:

- Beoordelingskader eerste selectie (zeef 0): welke, van de voorliggende onderwerpen vind je belangrijk in het maken van keuzes voor oplossingen?
- Hebben we oplossingsrichtingen over het hoofd gezien?
- (H)erken je de geschetste situatie en oplossingsrichtingen?
- Waar moeten we op letten bij de verdere uitwerking?
- Welke verschillende vervoersopties kunnen samen geschikte OV-verbindingen vormen en op welke manier?
- Welke aandachtspunten en kansen zie je?

5.2.3 Analytische fase (b): Van shortlist naar kansrijke oplossingsrichtingen (2025-2026)

In deze fase vragen we meningen en standpunten van omgevingspartijen bij de uitwerking van de kansrijke oplossingsrichtingen. Omgevingspartijen en inwoners krijgen ruimschoots de mogelijkheid om meningen en ideeën over thema's en andere zaken te delen. De nadruk van deze fase ligt op het reageren en adviseren. Ook tijdens deze fase organiseren we werkgroepen met de partners (adviespartijen: NS, GVB, Prorail, Ministerie van VRO, Projectorganisatie Haven-Stad).

Middelen/instrumenten

- Projectwebsite: de website biedt de mogelijkheid om stakeholders steeds mee te nemen in de verschillende fasen. Wat is de doelstelling van deze fase en op welke manier kan men meedenken?
- OVSA-app: in de OVSA-app kan men reageren op de gecombineerde oplossingsrichtingen en later in deze fase over de kansrijke oplossingsrichtingen. Dit kan in enquêtevorm met open of gesloten vragen en/of door op de kaart locatiespecifieke aandachtspunten aan te geven.

8 Deze vragen geven de inhoudelijke richting van de vraagstelling weer. De definitieve vraagstelling (vorm en inhoud) wordt bepaald op het moment dat participatie plaats gaat vinden. Gezien de complexiteit van het onderwerp, leggen we deelnemers geen compleet open vragen voor. Maar vragen wij hen bijvoorbeeld verschillende opties te rangschikken.

- Klankbordgroep: we organiseren klankbordgroep bijeenkomsten om omgevingspartijen en experts (zoals milieukundigen, verkeerskundigen en andere specialisten) structureel te informeren en laten meedenken over de verschillende thema's binnen deze MIRT-verkenning. In deze fase vragen we de klankbordgroep om hun kennis en ideeën in te brengen, zodat we een selectie kunnen maken in meest kansrijke oplossingsrichtingen.
  Aanmelden voor de klankbordgroep kan tijdens de inloopbijeenkomst in de voorgaande fase en via de website. De projectorganisatie maakt een selectie uit de aanmeldingen om ervoor te zorgen dat de klankbordgroep goed in balans is wat betreft het type deelnemers (bijvoorbeeld de inhoudelijke- en geografische achtergrond). Daarnaast benaderen we belanghebbende partijen actief om deel te nemen aan de klankbordgroep. We nodigen mensen uit die een collectief belang vertegenwoordigen vanuit maatschappelijke organisaties en belangengroeperingen. We betrekken partijen/mensen die al initiatieven ontplooien in het gebied en veel kennis hebben van wat er leeft en speelt in het gebied. De klankbordgroepen vervullen een centrale rol gedurende het vervolg van de MIRT-verkenning en zijn ook voorzien tijdens de Planning- en studiefase. De klankbordgroep komt niet alleen samen in een zaaltje met een kaart. Als het nuttig is, gaat de klankbordgroep het gebied in.
- Bijeenkomst: we organiseren een inloopbijeenkomst op locatie in het plangebied en/of online voor publieke en professionele partijen.
- Structurele gesprekken met omgevingspartijen en raakvlakprojecten. De omgevingsmanager organiseert structurele betrokkenheid met stakeholders in het gebied.

Vragen die aan de orde komen in deze fase:
- Beoordelingskader tweede selectie (zeef 1): welke onderwerpen vind je belangrijk in het maken van keuzes voor kansrijke oplossingsrichtingen?
- Wat zie je als belangrijkste voordelen van de verschillende oplossingsrichtingen?
- Wat zie je als belangrijkste nadelen van de verschillende oplossingsrichtingen?
- Welke effecten op de omgeving voorzie je?

De *Analytische fase* wordt afgerond met een notitie kansrijke oplossingsrichtingen, een bestuurlijk afgestemde keuze voor de kansrijke oplossingen (zeef 1).

Om aan te blijven sluiten bij de wensen en behoeften van de omgeving, kiezen we ervoor om participatie continu te evalueren. Aan het eind van de *Analytische fase* herijken we het participatieplan en scherpen we de participatie voor de *Beoordelingsfase* in samenspraak met betrokkenen, aan. Hierin nemen we de lessen uit de *Opstartfase* en *Analytische fase* mee.

Formeel inspraakmoment Analytische fase

Aan het eind van deze fase wordt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage gelegd. Belanghebbenden en de omgeving hebben zo inspraak op het onderzoek naar reikwijdte van milieueffecten (welke milieueffecten worden onderzocht) en het detailniveau van het onderzoek. De ter inzage legging van de NRD geeft tevens de laatste formele mogelijkheid voor omgevingspartijen om te reageren op oplossingsrichtingen die resultaat zijn van de *Analytische fase*.

We organiseren een inloopbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst informeren we omgevingspartijen over de onderzoeksopzet. Daarnaast is er ruimte om vragen te stellen en te reageren op de concept NRD. Ook geven we aan op welke manier belanghebbenden hun zienswijze formeel kenbaar kunnen maken. Vervolgens start de zienswijzenprocedure, waarbij de ingediende zienswijzen worden beoordeeld en verwerkt in een nota van beantwoording. In deze nota wordt toegelicht wat er met de zienswijzen is gedaan, waarna de NRD wordt vastgesteld.

5.2.4 Beoordelingsfase: Van kansrijke alternatieven naar voorkeursalternatief (2026-2027)

In deze fase gaan we van kansrijke alternatieven[9], naar één voorkeursalternatief (zeef 2). De focus in deze fase ligt op de beoordeling van de kansrijke alternatieven. We vragen omgevingspartijen hun mening en advies over wat zij belangrijke beoordelingscriteria vinden voor zeef 2. En in deze fase staat het informeren over de uitkomsten van het planMER, de integrale effectenstudie en het voorkeursalternatief centraal.

Middelen/instrumenten

- Projectwebsite
- OVSA-app
- Structurele gesprekken met omgevingspartijen.
- Thematische klankbordgroep bijeenkomsten: in deze fase gaan we met de klankbordgroep in gesprek over de thema's die van belang kunnen zijn met betrekking tot het voorkeursalternatief. En we vragen wat zij belangrijke beoordelingscriteria vinden voor zeef 2. De thema's zijn in deze fase nog op hoofdlijnen. Tijdens de Planning- en studiefase vragen we de klankbordgroep meer over specifieke (nader te bepalen) thema's mee te denken.

  De thema's die worden onderzocht zijn inhoudelijk complex en het participatieproces moet strak worden georganiseerd om de inhoudelijke kant zo goed mogelijk te kunnen dienen. Het is van belang dat alle belanghebbenden de inhoudelijke besluiten die worden genomen en het proces dat wordt gevolgd kunnen begrijpen.
- Fietstour voor stakeholders (open inschrijving): met een georganiseerde fietstour door het gebied, maken we de kansrijke alternatieven fysiek inzichtelijk. Door ter plekke met elkaar in gesprek te gaan, is een betere voorstelling te maken van de kansrijke alternatieven in de praktijk.
- Bijeenkomst: tijdens deze inloopbijeenkomst voor publieke en professionele partijen (online en/of offline) informeren wij belanghebbenden over de gemaakte keuzes en de onderliggende onderzoeken. Belanghebbenden krijgen inzicht in de beïnvloeding van de plannen op hun dagelijks leven en kunnen aandachtspunten meegeven t.b.v. de volgende fase van de MIRT-verkenning (de Planning- en studiefase).

We denken in deze fase aan vragen als:

- Wat vind je belangrijk in de beoordeling van de kansrijke alternatieven (naar het voorkeursalternatief)?[10]
- Welke, van de voorliggende, alternatieven zie je als meest kansrijk en waarom?
- Welke thema's vind je in de volgende fase van de MIRT-verkenning (Planning- en studiefase) belangrijk om op te participeren?

  Bijvoorbeeld:
  - Aan welke wensen moeten stationslocaties en haltes voldoen?
  - Wat zijn je suggesties ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit?

5.2.5 Besluitvormingsfase: Van voorkeursalternatief naar voorkeursbeslissing (2027)

Hier gaan we van voorkeursalternatief naar voorkeursbeslissing. In deze fase staat het informeren over het voorkeursalternatief gevolgd door de voorkeursbeslissing centraal. Tevens wordt door middel van het participatieverslag teruggekoppeld hoe er met input en opmerkingen van omgevingspartijen is omgegaan. En vragen we hoe belanghebbenden betrokken willen blijven in de volgende fase van het project.

We organiseren een inloopbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst informeren we omgevingspartijen over de gemaakte keuzes. Ook informeren we belanghebbenden over de manier waarop zij hun zienswijze formeel kenbaar kunnen maken.

Formeel inspraakmoment Besluitvormingsfase

Ter afronding van de MIRT-verkenning wordt de ontwerp Voorkeursbeslissing (VKB) gepubliceerd. Op dit ontwerp VKB is inspraak mogelijk, waarmee belanghebbenden en de omgeving kunnen reageren op het besluit. Na ontvangst van een reactie (zienswijze) beoordelen we of een besluit moet worden aangepast. In de nota van beantwoording wordt toegelicht wat er met de ingediende zienswijzen is gedaan, waarna het VKB wordt vastgesteld.

9 Aansluitend bij het trechteringsproces dat we vanuit de Verkenningsfase doorlopen, spreken we vanaf de *Beoordelingsfase* niet meer over kansrijke oplossingsrichtingen maar over kansrijke alternatieven.

10 Ook hierbij leggen we deelnemers verschillende opties voor, die zij kunnen rangschikken.

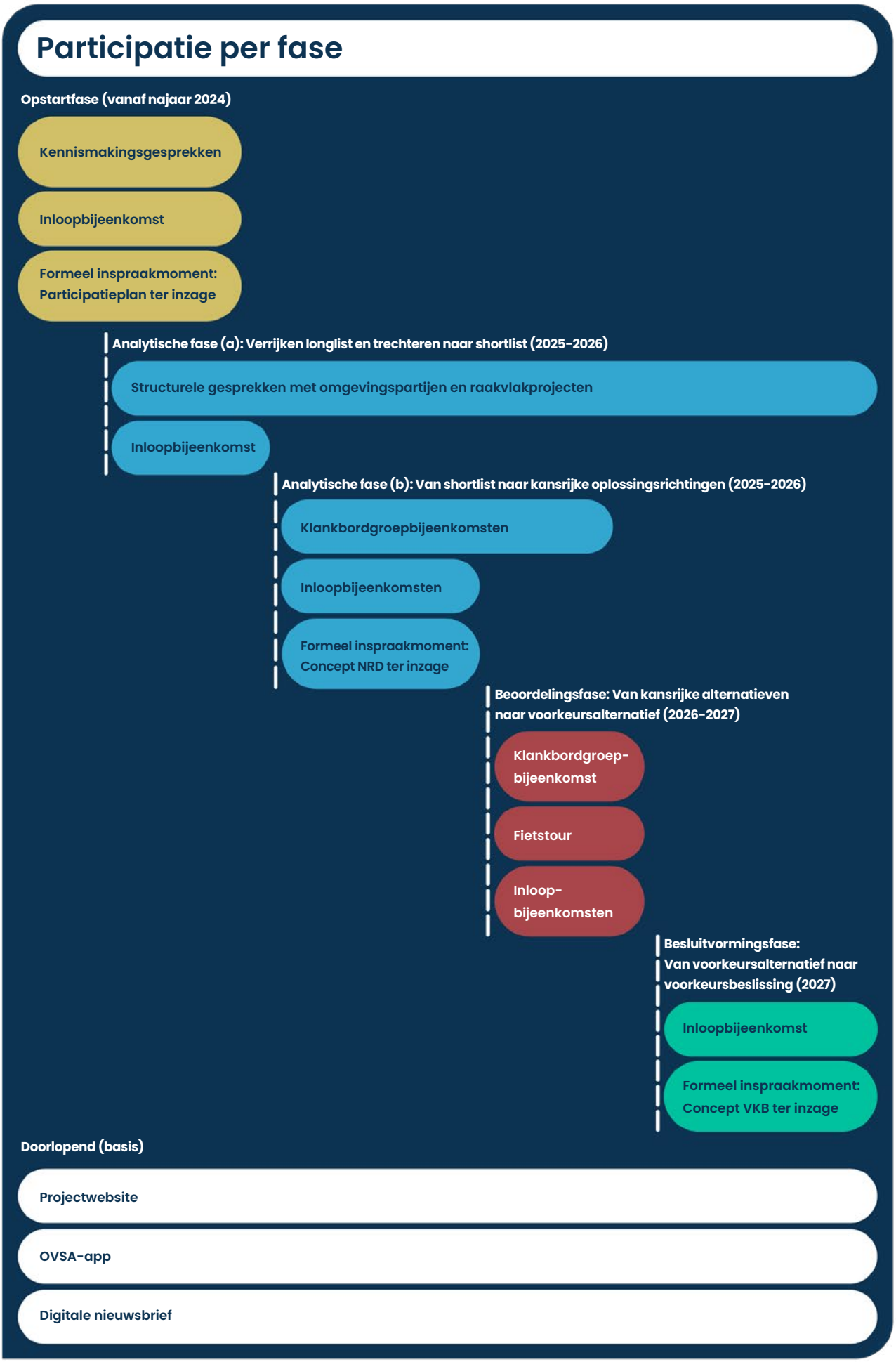

Afbeelding 5.1: Overzicht van participatie per fase. De jaartallen in afbeelding 5.1 zijn indicatief.

5.3 Participatie van ondervertegenwoordigde groepen

We weten dat niet iedereen direct enthousiast is mee te denken over een onderwerp zoals een MIRT-verkenning. We vinden het belangrijk om zoveel mogelijk partijen en mensen de mogelijkheid te geven om mee te denken. Dit vraagt specifieke inzet om ook ondervertegenwoordigde groepen te bereiken en te betrekken. Wij zullen hier in communicatie extra aandacht voor hebben, waar logisch vertalen we informatie bijvoorbeeld voor Amsterdammers met een niet-westerse achtergrond. We stemmen af met sociale partners in de wijken, om zoveel mogelijk aan te sluiten bij evenementen die plaatsvinden.

Ook werken we zoveel mogelijk samen met scholen en het verenigingsleven in het gebied. De OVSA-app is bijvoorbeeld geschikt voor de doelgroep jongeren, omdat de informatie direct toegankelijk is op hun telefoon. Zij kunnen daardoor op een zelfgekozen moment input geven. En, het geeft ons de mogelijkheid om beter aan te sluiten in vormgeving en tekst. Tot slot is het betrekken van de toekomstige bewoners van Haven-Stad ook een aandachtspunt. Hiervoor stemmen we onder andere regelmatig af met de Projectorganisatie Haven-Stad. Zo vragen we Projectorganisatie Haven-Stad om geïnteresseerden te wijzen op de OVSA-app.

5.4 Terugkoppeling en verslaglegging

Tussentijds informeren we de omgevingspartijen over het proces via de website en de digitale nieuwsbrieven. Verslagen van bijeenkomsten en klankbordgroepen delen we op die manier met deelnemers.

Ook maken we een eindverslag van de participatie in de Verkenningsfase. In het eindverslag staat beschreven hoe het participatieproces feitelijk is verlopen. Als de resultaten van het participatieproces bekend worden gemaakt, is het participatietraject voor de Verkenningsfase afgerond. Het eindverslag wordt als bijlage toegevoegd aan de voorkeursbeslissing (welke ook ter inzage wordt gelegd). En wordt daarnaast, zoals vastgelegd in de Participatieverordening Amsterdam 2024, gepubliceerd op Open Amsterdam, op de website van Amsterdam en de projectwebsite.

Hierin staat:

- Hoe de participatie is verlopen.
- Welke bijeenkomsten en één-op-één gesprekken zijn georganiseerd?
- Wanneer lagen stukken ter inzage?
- Zijn de diverse doelgroepen bereikt?
- Welke inspanningen zijn gedaan om hen te bereiken?
- Wat is er gedaan met de inbreng vanuit participatie?
- Welke evaluatie en reflectie, ook samen met stakeholders, heeft plaatsgevonden.

5.5 Aanpak voor het ophalen van meekoppelkansen en klanteisen

In de MIRT-verkenning is aandacht voor meekoppelkansen. Daarmee bedoelen we het benutten van kansen die zich aandienen om meerwaarde te creëren of om werk-met-werk te kunnen maken. Kansen die geen directe bijdrage leveren aan de projectdoelstellingen, maar wel aansluiten bij een of meerdere wensen vanuit de omgeving.

We spreken van een meekoppelkans wanneer deze voordelen biedt voor het gebied en/of voor het project. We nodigen omgevingspartijen actief uit om meekoppelkansen in te brengen tijdens gesprekken en bijeenkomsten.

Belangrijk onderdeel van participatie tijdens de Verkenningsfase is het op een gestructureerde wijze ophalen, analyseren, beoordelen en terugkoppelen van eisen en wensen van de stakeholders: het klanteisen (KES)-proces. Dit als input voor de mogelijke oplossingsrichtingen. De wensen vanuit alle overleggen leggen we gestructureerd vast. Hiermee leggen we vast welke partij een wens inbrengt.

We halen de eisen en wensen op vanuit de structurele gesprekken, de (klankbordgroep) bijeenkomsten en we stimuleren partijen actief wensen aan te geven via de OVSA-app. Op een aantal momenten in de verkenning beoordeelt het projectteam welke van de klantwensen worden geaccepteerd. De door het projectteam geaccepteerde wensen nemen we op in het KES-dossier en verwerken we in de producten van de *Analytische fase* (waaronder Notitie Reikwijdte en Detailniveau en Notitie

Kansrijke Oplossingsrichtingen). Klantwensen – opgehaald tijdens de verkenning – kunnen worden doorgeschoven naar de opvolgende Planning- en studiefase. Dit overzicht nemen we op in het eindverslag. In het eindverslag nemen we alle opgehaalde klantwensen op en geven we aan wat daarmee gedaan is.

We zorgen voor goede terugkoppeling aan de inbrengers van de klantwensen. Wat is daarmee gedaan en worden de wensen wel of niet gehonoreerd.

5.6 Communicatie

Om onze participatiedoelstellingen te behalen, is een heldere en eenduidige communicatie naar belanghebbenden essentieel. Zo zetten we communicatie in om de omgeving te informeren over de nut en noodzaak en de voortgang van de MIRT-verkenning. We nodigen belanghebbenden uit voor de bijeenkomsten en we informeren en enthousiasmeren de omgeving om gebruik te maken van de OVSA-app. Aansprekende communicatie, afgestemd op de doelgroepen, draagt bij aan een brede bekendheid. We zorgen ervoor dat de verschillende belanghebbenden op de hoogte zijn van de verkenning en de manier waarop zij mee kunnen denken. Op deze wijze draagt communicatie bij aan de participatiedoelstellingen.

Voor een eenduidige communicatie met de brede omgeving stemmen we de participatie en communicatie zorgvuldig op elkaar af.

6. Kalender

Dit is de participatie- en communicatiekalender voor het eerste half jaar. Elke 6 maanden maken we een nieuwe versie, deze kalender wordt als planning op de website gepubliceerd. Op deze manier blijven we aansluiten bij de voorkeuren van de doelgroepen en kunnen we inspelen op actuele ontwikkelingen.

Participatie- en communicatiekalender – eerste halfjaar 2025

Januari 2025

- Lancering projectwebsite
  - Toelichting over MIRT-traject
- Bekendmaken en promoten digitale nieuwsbrief

Februari 2025

- Lancering OVSA-app
  - Bekendmaken en promoten OVSA-app
- Projectwebsite en OVSA-app
  - Toelichting over participatie-traject
  - Video/animatie over ‘de opgave’
- Digitale nieuwsbrief

Maart 2025

- Participatieplan ter inzage: mogelijkheid voor inspraak
- Projectwebsite en OVSA-app
  - Artikel over publicatie kennisgeving voornemen en participatie
  - Artikel met toelichting pre-verkenning
  - Interview voorstellen omgevingsmanager
  - Enquête participatie- en communicatievoorkeuren
- Digitale nieuwsbrief

Vervolg Participatie- en communicatiekalender – eerste halfjaar 2025

April 2025

- Projectwebsite en OVSA-app
  - Interview Projectorganisatie Haven-Stad en fasering OV-verbindingen
  - Promoten inloopbijeenkomst longlist
  - Terugkoppeling enquête participatie- en communicatievoorkeuren
- Digitale nieuwsbrief

Mei 2025

- Projectwebsite en OVSA-app
  - Artikel over raakvlakproject HOV-bus Sloterdijk en Centraal Station
  - Interview voorstellen projectdirecteur
  - Achtergronditem over huidig en toekomstig gebruik van OV
- Participatieplan: reactienota
- Inloopbijeenkomst longlist
- Digitale nieuwsbrief

Juni 2025

- Projectwebsite en OVSA-app
  - Interview voorstellen technisch manager
  - Achtergronditem over welke modaliteiten we onderzoeken in een MIRT-verkenning en waarom
  - Terugkoppeling bijeenkomst longlist
- Digitale nieuwsbrief

De MIRT-verkenning OV-verbinding Sloterdijk - Amsterdam centrum is een samenwerking tussen de gemeente Amsterdam, de Vervoer-regio Amsterdam en Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Gemeente Amsterdam

Vervoerregio Amsterdam

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat